

עין משפט
גור מוצה

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) וישוין ג. רבי קמח:
נדה לג. (ב) וישוין לה. (ג)
(ד) כמדות ג. עת: ביק פס:
לעיל לה. רבי ג. קטל:
(ה) לפי המוספות ל"ג
דחתא. ר"ל. (ו) וביק
(ז) ג. דקטות קדמוני ה"ר
שלטי ר"ב שלט. (ח) וקטות
ה"ר שלטא שלט. ש"ן.

הגהות הב"ח

(א) וי' והר נסכה מאי
שאל: (ב) כ"ס נישא ליה
ללא לאוקמה כגמל:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה והר ר"ב
וזה הוא א"כ בפרה. קשה
ל"ה הא דכ"ר: לא וזה הענין
בפירות דהפסח כיון דלפני
קרבן לדידה. ע"ן ככ"ס
מחזיק דף ע"ב ע"כ דיה
אולי דכ"ר כהנה א"כ
עודה. ואילו הכא דלפני
פסח ל"ה ק"ו. וצ"ל:

הגהות הגר"א

[א] ה"ס ד"ה בעל ומיהו
כ"ו ר"ב אלב המניח
חולק:

אמר רבא א"ר הורפא שבשנת ב' / הו' מני למיפק רבא
ממתני' דכפרק אלמנה דיבמות דף פו. וס' דתנן נכסי
מלוג אם פתחו פתחו לה אלמנה אינם באחריות הבעל אלא דעדיפא
פריך א' נמי הוה ממתנין איכא לאוקמה בעל דקרקע שנתמעט מדין
שומרין כדאמר בהוסב (לעיל דף טו.)
שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו
משלם וה"ה שואל דוכי ישאל קאי
אלמאי דקא איירי קראי לעיל:
דאגרי מינה פרה והדר נסכה.
וה"ה דמני למימר דשאל
מינה פרה אלא מילתא דשכיחא נקט:
א' שוכר נמי הו' תיתי שכירות ב'.
ולא מסתבר ליה למימר דדוקא
שאלה שהוסף להחמיצ בלוגסין
מפקיע שכירות שמתחילה:
בעל בנכסי אשתו א"ר שואל
הו' ולא שוכר הו'. [א] ומיהו
נראה לר"י דשומר חנם הו' ומיין
בפשיעה ולפי זה הלוקח בהמה
לשליש יום אש"כ דלא שואל הו'
ולא שוכר דבלשון מתק לקח מכל
מקום שומר חנם הו': **אלא** לוקח
הו' מדרבי יב' ברבי הנינא. וא"ת
ולמא דירוש הו' דהיכא דליכא פסידא
דלחיתנה הו' יורש ולא לוקח כדאמר'
בסוף פ' י' ש' לחולין (ב"ב דף קט"ו.) והכא
איכא פסידא דאם שאלה הכנה יתמינ
נגינה ואידיה הו' הו' יורש כדאמר
רבא באלו נעדרת (פחות דף ל"ד.)
יתומים שהנח להם אביהם פרה שאולה
ומה נחוק ימי שאילתה אם נאנסה
אין חייבין בלוגסין משמע דנגינה
ואידיה חייבין וי"ל דלא שויה רבנן
יורש אלא משום פסידא דאלמנא
הכא שמה ניונת מנכסיו כדאמרין
דמס אלב משום פסידא דמשאל
אין לו לעשות כוונת לחייבו נגינה
ואידיה שאם ירצה לא ישלילו דמי
דחוקו להשאילו והו' כאלו אפסיד
דאפשיה: **בעל** בנכסי אשתו פי מע"ל.
מי אמרין בעל מעל שיהו עושה
עיקר המעשה שנשאה ועל ידי זה
זוכה נמעות או דלמא היא עשתה
עיקר המעשה שהיא נשאה לו או
דלמא בית דין עשו עיקר המעשה
שתיקנו שזכה נמעות: **אמר** רבא
מאן נבעיה נבעיה בע"ל. הלא לא
עשה שום מעשה דאיסורא לא ניחא
זה דליקני לא היה לרין לעטע
יה דלפי ניחא ליה דליקני הכל
מה שצדקה אפילו של אחרים ושל
הקדש לא היה קונה כי לא תקנו
לו חכמים וא"כ היאך היה לו למעול
בנישואין לבדו בלא לקיחת מעות
אלא לפי שגבי ב"ד הוהך להאי

שואל הו' או שוכר הו' אמר רבא א"ר הורפא שבשנת א' / מה נפשך אי שואל הו'
שאלה בבעלים היא אי שוכר הו' שכירות
בבעלים היא אלא כי קמיבעיא ליה לרמי בר
חמא דאגרי מינה פרה והדר נסכה (ב) שואל
הו' או שוכר הו' שואל הו' ואתיא שאלה
בבעלים מפקעא שכירות שלא בבעלים או
דלמא שוכר הו' ושכירות כדקיימא קיימא
ומאי שנא דאי שואל הו' דאמרי שאלה
בבעלים מפקעא שכירות שלא בבעלים אי
שוכר נמי הו' תיתי שכירות תיפוק
שכירות שלא בבעלים אלא כי קא מיבעיא
לרמי בר חמא כגון דאגרא אידי פרה מעלמא
והדר נסכה ואליבא דרבנן דאמרי י' שואל
משלם לשוכר לא תיבעי קך דודאי שאלה
בבעלים היא אי תיבעי קך אליבא דר' יוסי
דאמר תחזור פרה לבעלים הראשונים מאי
שואל הו' או שוכר הו' אמר רבא בעל לא
שואל הו' ולא שוכר הו' אלא לוקח הו'
מדרבי יוסי בר' הנינא י' דאמר רבי יוסי ברבי
הנינא באושא התקינו האשה שמכרה בנכסי
מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד
הלקוחות בעי רמי בר חמא בעל בנכסי אשתו
מי מעל אמר רבא מאן לימעול לימעול בעל
דהיתרא ניחא ליה דליקני איסורא לא ניחא
ליה דליקני תימעול אידי י' דהיתרא נמי לא
ניחא לה דליקני נימעול בית דין כי עבדו רבנן
תקנתא ואמרו בעל לוקח הו' להיתרא
לאיסורא לא עבדו רבנן תקנתא אלא אמר
רבא יבעל מעל לכשיצויא מדי דהוה אמוציא
מעות הקדש לחולין איבעיא להו כחש בשר
מחמת מלאכה מאי אמר ליה ההוא מרבנן
רוב חלקיה בריה דרבא אייא שמייה מכלל דכי
מתה מחמת מלאכה מחייב נימא (ו) לאו
לאוקמא בכילתא שאילתה אלא אמר רבא
לא מיבעיא כחש בשר מחמת מלאכה
דפטור אלא אפי' מתה מחמת מלאכה
נמי פטור דאמר ליה לאו לאוקמא
בכילתא שאילתה ההוא גברא דשאל
נגרא מחבריה איתר רבא לקמיה דרבא
אמר ליה יזיל אייתי סהדי דתא שנית ביה
ואיפטר ואי ליכא סהדי מאי ת"ש י' דדהוה גברא דשאל נגרא מחבריה ואיתבר
אתא לקמיה דרבא א"ל זיל שלים ליה נגרא מעליא א"ל רב כהנא ורב אסי לרב
דינא

טעמא נקטיה נמי הכא אי נמי נקטיה למימר דאפילו לקח המעות לא ימעול כיון דאיסורא לא ניחא ליה דליקני ולא נתבין לזכות
בשל אחרים ואינו מתבין בנשואין נגטילתו להוציא מרשות בעלים אלא כשנא להוציא מרשות בעלים כגון גיב
או גזול הקדש מרשות חבירו כדמוכח פ"ק דהגינה דף י' וס' דאמר נטל אבן או קורה של הקדש לא מעל תנה לחבירו הוא מעל
ותבירו לא מעל ופריך מיגזול גולה מה לי הוא ומה לי חבירו ומשני בגזבר המסורות לו אבני בנין עסקין אלמא כיון שהוא ברשותו
שאינו מתבין להוציא מרשות בעלים אלא סבר הוא שהוא שלו אינו מועל בנשואין איהו איהו נמי לא עשתה כלום דלא ניחא
לה דליקנו בנישואין אלא הימר שתיקנו לו חכמים ואפי' לקחתם ונתנם לו אינה מועלת כיון שאינה מתכוונת להוציא מרשות בעלים אלא
שאלה שלו סבורה ליתן לו נמעתו בית דין וכו': **ז'ל** ש"ם ל"ה נגרא מעליא. פ"י בקונטרס נגרא מעליא אחרת יתן לו והשברים יהיו של
את כלו ונראה לרבינו שמואל דלפי' גג וזולן משמע שיתולן לפיכך סובין כמו מוזיק כדאמר' בפ"ק דבבא קמא דף ה. וכן כאלות הן שלם
ממיטב פ"י עשרים וארבע אבות וגג וזולן ככללן אלמא דממה תשלומי גג וזולן לתשלומי זולן וא"כ יפטר סובין ומפרש ה"ר שמואל
דמשלם נגרא מעליא היינו שהפסד שהולן משעת השבירה עד שעת העמדה בדין הו' דשואל ומוסיף על השבירה כשעת העמדה בדין עד
שישנה נגרא מעליא דמדמי ליה רב לגג וזולן דאמר שמואל כפרק קמא דבבא קמא דף י' (א.) דאין שמין לא לגג ולא לגזולן אלא
לזוקין ואין נראה לרבינו שמואל דלפי' גג וזולן משמע שיתולן לפיכך סובין כמו מוזיק כדאמר' בפ"ק דבבא קמא דף ה. וכן כאלות הן שלם
נבילה דניקן הו' ואמרו ליה רב כהנא ורב אסי דינא הכי דשברים ברשות משאל החלו דשואל לא הו' כגזולן דגזולן קני לגמרי
גזילה בשעויה מיתה ושבירה ולהכי מהדר ליה שואל תבירי ושמין לו כמה היו שברים שוין נשעת שבירה וממליא ליה דמי מאני והו'
פסח

ז' א מ"י פ"ג מהלכות
שאלה הלכה ז' סנה
ע"ן ז' ט"ש"ע ח"מ פ"י
ש"י ט"ש"ע ט"ו וט"ש"ע
ל"ה"ע פ"י פ"ה ט"ש"ע ז'
י"ב ב ג מ"י ט"ש הלכה ז'
ע"ן נשבעת ח"מ ונמנר
השנה טור ט"ש ח"מ פ"י
ש"י ט"ש"ע ז'
י"ב ד מ"י פ"ו מהלכות
מעילה ה"ל ז'
ב ה מ"י פ"ח מעלי
שאלה הלכה ז' סנה
ע"ן ז' ט"ש"ע ח"מ פ"י
ש"י ט"ש"ע ז'
כ א ז' מ"י ט"ש הל' ב
ותנח ט"ש ט"ש"ע ז'
ס"ס פ"י ט"ש ט"ש"ע ז'

מוסף רש"י

באורא הקנין כשהיה
בטרידון בלחש שנתה
ישנה שם בטרידון גדולה
דלחזיקין בריה (לא) בני
עשרה משפוט ויבירי ח"ו.
האשה שמכרה בנכסי
מלוג בחיי בעלה.
הקנין בחזונה ב"ה לזות
הבעל מלכות פירות בחיי
וגוף הקדש יהיה ללוקח
לכשתמות (ש"י דף ט"ז)
ימות בעלה ויהי כן ואלו
מתות היא וירשם בעל
ויפטר. וכן מלוג הן
נכסים שנבטלו לה מתות איהו
או שהנכסים הקרקעיים שלו
נישמו כמחמתה ולא קיבל
בעל ע"י אחריות. ואולי
שכירותו בחיים מתקנת
חכמים תחת פיקוחה,
ולפי מיקרי מלוג בחזונה
ומתקנת בעל שאולה שכירות
כמלכות הריב"ש ורשב"ם ב"ב
פ"ט. הבעל מוציא. נ"ך
הקרקע. מיד הלקוחות.
והכי מוקן לה פיקוח
האשה כמחמת בעלה.
תקנת איהו נכסה של
קרקע לאחר מיתה ויבירי
ה' דשויחא רבנן מלוקח
והו' לוקח דלשון בחזונה
(ג) דלפי' דעלמא קנין
פירות לזו קנין הו' הו' הו'
דמי. בעל נכסיו אשתו
אלמנה רבנן לשעטניה
משום אינה יהי מלוקח
דלשון רב"ש פ"ה משע
שנשאה ולפיק מיליא שרי
קיום תקנו מתקין של
לקיחת ומיהו לזי אהי
מכירת האשה. שאם ימות
בעלה מתייה ישלם הלקח
ורב"ש ב"ב ז'.